

zbor in ki ga je končno sivolasi cesar poklical v ministerstvo kot svetovalca krone. Kmet je bil, — in vse njegovo delo je veljalo kmetski stvari! Spominjam se še se krasnih in krepkih njegovih besed, ki jih je izustil na kmetskem zboru v Gradcu, ko še ni bil minister. Tisočeri zbranih kmetov so takrat čutili z nami: tu govoriti mož, ki pozna pomen očetovske grude, ki izgovori s sveto vero svoje geslo: „Für Halm und Ar auf immer dar!... Zdaj je mrtev! Temu velikemu kmetu ni prijala politika, kateri se je udal edino zato, da pomaga svojim sobratom. Žalostno je bilo, da je šele pred dnevi čital pismo, v katerem mu črta njegova žena nevarni njegov položaj. In zadni dan pred smrtjo je dejal Peschka nekemu češkemu rogovaliču: „Jaz sem že vega sit; videli boste, da me zadene še kap“. In res! Prišel je ob 1. uri domu, ob 2. uri pa je bil že mrtev. Peschka — mrtev! Kakor plamena se je razširila ta vest. Krvave solze so jokali njegovi soobčani, kmetski močje in žene, ko je prišel vlak iz Dunaja in pripeljal mrlja... Ali tožti in jokati ne pomaga! Peschka si je z delom ustvaril večni spomin! Peschka pa nam je tudi dokaz, da je kmet zmožen, napredovati in postali voditelj in svetovalec krone. Cela država tožuje ob njegovi gomili, — in vse pravijo: kmet Franc Peschka je prominil... Naj mu bode lahka zelena gruda, za katero se je vse dni boril!

Novi nemški minister-rojak. Po tako hipni smrti ministra Peschke so se razne stranke vzemale, pridobiti ministerski portefejl za enega svojih članov. Končno so se nemške stranke zedinile za osebo Pradeja. Henrik Prade je bil že pred pokojenim Peschkom minister. Le redkom se zgodi, da postane bivši minister zopet član vlade. S Pradejem dobi napredna stvar močno oslonko v kronskega sveta.

Madžarska poštenost. Te dni se je vršila v Budimpešti sodniška razprava, ki osetjuje umazane kote madžarske politike. Poslanec Lengyel je svoj čas pravošodnemu ministru Polonyju očital, da se je pustil podkupiti in da je sploh človek, ki igra politične vloge le v svrhu svojega dobička. Polony je moral takrat odstopiti, čeprav ga je čedne bratice Košut zelo nerad pustil. Javnost je prisilila Polonyja, da toži. Pri razpravi pa je Lengyel svoje trditve dokazal. Dokazano je s tem, da je na Ogrskem minister mogoč, ki je navadni lopov. Čedni so ti potomci veleizdaljencev, Hunov in ciganov.

Zagreb in sploh cela Hrvatska je vsled betijske politike Košutovih veleizdaljencev podoben coperniškemu kotlu ali vulkanu. Vsak hip se čuje novice, ki označujejo resni tamoznji položaj. Skoraj bi bilo pričakovati krvave uataje! Kakor znano, so vsilili Madžaroni Hrvatom nekega Raucha za bana. Ta mož pa misli, da bode z „železno roko“ sleherno stermiljenje Hrvatov zadušil. No, tudi na Hrvatskem pišejo že leto 1908 in kakor krvavi Khuš-Hedervary tudi ta Rauch ne bode mogel kazalec časa najaz pomakniti. Sicer so hrvaški poslanci banu Rauchu naravnost v obraz povedali, da je navadni „lsžnik“ in „obrekovalec“. Iztokato je

n. p. dr. Potočnjak svoj čas banu Hedervaryju v obraz povedal, da je navadni slepar in lump. Ali obdava sta se otresla očitana kakor moker psiček. Ban Rauch pa se maščuje zdaj s tem, da zatira s silo vse, kar ne trobi v njegov rog. V prvi vrsti je pričel penzionirati profesorje z grebške visoke šole, ki so proti njemu. Tega se pa študenti niso pustili dopasti. Izstopili so iz šole in šli v Gradec in Prago. Tako imamo zdaj hrvatsko univerzo brez študentov in s penzioniranimi profesorji! Radovalci smo, kaj se še zgodi. Meenda bi ta Rauch rad kri videl in zato hojska! Žalostna in pustolovska je taka politika!

50 vinarske kmende bode voda baje vpeljala. Za zdaj ostanejo srebrni goldnarji, še v prometu. Kadar pa se jih bode odtegnilo, nadomestilo se jih bode z 3 kronsksimi komadi.

General Türr je v Budimpešti umrl. Bil je pravi Maďar. Leta 1848 je dezertiral iz avstrijske armade in postal eden poveljnnik italijanskih ustašev, katere je naš Radetcky tako temeljito pretepel. Leta 1854 so ga vjeli in je bil na smrt obojen a pomločen. Vse svoje življenje je delal proti Avstriji in umre z njim eden najhujših protivnikov naše države. Mož je bil sicer idealni junak, katerega osebo treba čislati, čeprav je bila nam nasprotna!

Ruska carica znorela? Listi poročajo, da je vsled večnih nevarnosti, ki grozijo carju in njegovi družini, carica na duhu obolela. Carjevi krovni seveda ne pustijo nobene vesti v javnost.

V Indiji se vršijo krvavi dogodki. Afganški narod je naskočil angleške kolonije in pridel moriti ter požigati. Obenem se je odkrilo anarhistično zaroto Bengalov, ki je hotela vse višje angleške dostojanstvenike pomoriti.

Dopisi.

Boj za Stoperce.

Gospod Nace Vrabič posnema razne črne gospode, ki hočejo z lažnimi „popravki“ umazano svojo vest oprati. G. Vrabič nam je namreč ta-le popravek poslal: — Bl. g urednik „Štajerca“ v Ptaju V. Smršl. § 19 tiskov. zakona zahtevam da sprejmete na dopis v Vašem listu z dne 19 aprila 1908 št. 16 pod zaglavjem „Bog za Stoperce“ dobesedno naslednji popravek, ter istega priobčite na istem mestu in z istimi črkami v prihodnji številki Vaš-ga lista. Ni rez da je bila taka suša v blagajni, ko sem jaz gospodar kod načelnik kraj. šolskega sveta, kakor bi bilo nastopilo sedem lakotnih let kljub temu da se je vsako leto pobiralo za šolske potrebe posebej, za popravilo stare šole posebej in za razširjenje nove šole posebej. Res pa je da ni bila taka suša v blagajni kakor bi nastopila sedem lakotnih let in da se je denar porabil vedno le za iste namene katere je dolobil krajni šolski svet. Ni res da bi bil novi načelnik kraj. šol. sveta sprejel od Vrabiča celih šest reci šest kron gotovega denarja. Res pa je da je prejel novi načelnik kraj. šol. sveta od Vrabiča znesek 16 K 41 h v gotovini in da je

stopiva s Tonetom na dvorišču. Prav veselo je naj sprejela in najprej je nju pejala v hlev. — Hentano bodi, jaz ne znam kaj je naši živini. Prav zacoprania mora biti. Odkar so bili cigani pri nas, neče več jesti in mleka ne dajo krave niti četrtno. Če ne bo pomoči, bo morala živila prav poginuti, tarnaša je gospodinja. Stopili smo v hlev. Tema je bila tu kot v rogu in nič se ni videlo. Onih par oken, ki so jih napravili zidarji v steni, so bila zakidana z gnojem in niso puščala najmanjše svetlobe skozi se. Edina svetloba je prihajala skozi odprtva vrata. Ko so se oči nekoliko privadile temi, zapazilo se je lahko, kakšno blato se nahaja v hlevu. Mojega druga pa ni to nič motilo, marveč prehvalil in preslatal je vse luknje v hlevu in vso živilo. Slednji se je vrnil blizu vrat in dal je svoje strokovnjaško mnenje tako-le:

— Draga Kobalka! Skoraj bo resnica, kar ste vi prej povedali. Živila je zacoprania in zato je bolna. Poginila bo prav gotovo. Rešitev pa je mogoča, ako se hočete ravnati natančno po navodilih, ki vam jih dam. Coprnca moramo izgnati, drugače ne bo nič. Poslušajte torej kako. Pred vsem morate napraviti v hlevu svetobo. Coprnca čopi najrajsi v temi. Gnoj morate od teh oken odstraniti in mesto gnoja denite šipe ravno take, kakoršne imate v sobi in sicer dvojne šipe. Znotraj eno, zunaj pa druga. Steklena okna moraste potem večkrat oprati. Jasli je treba dobro pomesti in nato z vrelo vodo dobro oprati. Coprnca se skriva najrajsi v

imel terjati od všolnih občin zaostanka prenih let v znesku 338 K 55 h in za isto še znesek 694 K 82 h torej skupaj 1078 K 31.

Stoperce, dne 26 aprila 1908.

Ignac Vrabič

prejšnji načel. kraj. šol. avela

O pomembok temu duhovitemu „popravki“ Naceta moramo pa le napraviti. V prvi vrsti nasvetovali g. Vrabiču, naj se kot „veliki venec“ tudi slovensčine priuči, da ne bode liko napak delal. Drugič mu pa povemo: „pravki“, katerih ste se naučili gotovo pri Kečku, si ne pridobite niti trohice izgubljene zaupanje stoperških občanov nazaj. Mi bi popravek lahko v koš vrgli, ker ni postavljan. Ali objavili smo ga nalač, da bodo imeli naši zaupaniki prilžnost, odgovarjati nivimi zavijanjima stoperške klerikalne gospodarstvu. Dotlej vzdržujemo svoje trditve in prihodje se pomenumo z Vami, — pa tako, da Vam toto ne bodo prijetno!

lz Črešnic pri Vojniku. Naše Črešnice je ravninom, ter zavednim in pogubnim Dramlječanom iz srca častitajo na njih zmagi pri češki volitvi zoper klerikalce, zlasti proti nemiremnu vodju in časti željnemu in vsega dajočemu župniku Franc Ogrizeku, kojemu napredni može ponovljeno povedali, da pri češki volitvi njegove modrosti (?) ravno nikakor ne potrebujejo, ker hočejo ljubiti in svobodo uživati; kot davkeplačevalci in paricoljubni zamorejo v občini tudi sami uravnavati in v potrebah sklepati. Ogrizek pa naj je že cerkveno službo od milostivega kneza škofa nameščen, in tiste se naj drži, kakor čevljar svojega kopita. Tisti pa, ki žalibajo posvetnih rečeh še vedno Ogrizeka za svoje svetovalec, zaščitnika in rešitelja imajo, so pomilovanja vredni, ker so v kulturi še mnogo sto let nazaj, ki še vedno verujejo, kakor v tistih temnih žalostnih časih, da jih zamenjuje vodnik vsake nešreče obvarovati ali pa srečiti, in zato se mora vsakemu duhovniku brezpogojno vse po volji ustreči, naj ta zahteva karkoli si hoče. — Miroljubnega, zvedene pametnega župnika se ja zamore v obč. od izvoliti, kar se tudi po nekod zgodil, pa Ogrizek v pravem pomenu besede? — Temda in tembolj ko so Črešnici z novim gospodarom župnikom zadovoljni, tembolj se srečne in sene čutijo, docim se o Ogrizeku pripoveduje da se že kesa, ker je prišel iz dežja pod kato pa to samo zato, ker se po njegovi posveti volji ničesar ne izpolni. Črešnice in Dramlje v tem oziru kakor noč in dan razločujejo. K čudevito potrepljivi, ubogljivi in lahkoverni bili Črešnici v primeri z vecin še napredjočimi Drameljčani, se v kratkih potezah s teme navede in dokže: 1. Komaj je Ogrizek župnik prišel v Črešnico, že je začel farmarločiti, da so mu vina iz kleti ter meso iz jemali, kar je tudi na pržnici in v časnici razglaševal, ter ljudi k sodnji tiral. Storili je to njegova žlahta, a zaslepljenec tega verjet, dokler mu niso pri sodnji dokazali Cerkven-farovški les in zemljo je po svoji vrednosti, dokler se mu ni pri lesu od višje str

hlevu coprnca. Ce jo hočete iztrirati in ohraniti zdravo, ravnajte se po mojih besedah.

Nato je Tone še enkrat pretaknil vse kote v hlev ter izgovarjal neke nerazumljive besede, ki jih je Bog kje slišal.

Gospodinja je bila vsa prepelačena, zato je obila, da se bo natančno ravnala po navodilih. Ko sliši iz hleva, vprašala je mene: »Kaj mislite pa vidi?«

»Ravnano tisto, kar Skržad, sem jih odgovoril.«

Kobalka je naju povabila na to v sobo ter dobro postregla. Še tisti dan je poslala po bližnjem zarja, da je napravil okvirje za hlevska okna. Nisva s Tonetom odšla iz gostoljubne hiše in že sva včas kdo je hlapce streljal hlevsko blato in dekla pomestil v hlevske stene ter ribala jasli. Tonetu sem šepnil: »Vi ste izvrstni živinodravnik!« — —

Ni dolgo od tega, ko sem zopet obiskal Kobalko v Završju. Sprejela me je še bolj prijazno kot v Peljaju. Sprejela me je najprej v hlev in tam, kjer je stal 7 na pol crknjenih živinčet, bilo je sedaj 7 tolstih, krav. Vprašal sem, od koder je Kobalka kupila tako živilo. Ona pa se je nasmehnila in rekla: »Saj se tiste krave ki jih je tlačila nekdaj coprnca. Od tak podimo še vedno coprnco iz hleva. Tudi drugi so ki jim je delala coprnca škodo pri živili, so posamezne, in tudi njim je sredstvo izbrorno pomagalo, sedaj naprej se ne bojimo več ciganov. Coprcnam bo že pokazali pot!«

strogo Črešnic pri od moralni mogel mnogo ki je lesu k 1901.

v Laški ni nob deljo z maše nazaj, sadju namisl sterstv bi dohteval, Izrcööl, Ogrizek on se je ravnom vodnom postne nega pa san in ne vratnini vnebo božni nično vsakega tudi o zekove šel od na por v svoji šolskega četudi čisto p gočna, ker je zmeje t jeverni mačevec A ko je t vječnik to učit ker jim še seda bije da očitajo ljeve to pisuna njega in Ogrizek tega po nedolžn morajo ljudje po nedečasih t gromad.

Iz je spet drega in govo de več; da posebno mašči ne zmisli, sedaj še groza. Z rekel je vzel. Mi skozi z pomoč. larški o celi dan toraj me Opoldne skega d ter dne prasci u liškega si rajši aram me vedno že v noč iz

strog prepovedalo; in od tistega časa je silil iz Črešnje proč. Morebiti se je zato toliko branil pri odhodu v Dramlje račun položiti, da so ga morali k temu prositi in nagovarjati? Ker ni mogel poslov imeti pri svojem sitemu nosu, je mnogo zemlje pustil neobdelane. 4 Gorič tistem, ki je v jeseni čez njegov travnik šel ali pa v leto kaj gojilega ali prhlega pobral. 5. Leta 1901. v spomladji je nemudoma zginil kot kafra v Laške gorico, vse je pustil v miru in oskrbel ni nobenega namestnika, ljudje pa so šli v nedelo zastonj v cerkev, drugod pa tudi ne, ker maše ni odpovedal. Čez dva tedna je prisophal načrni, pripovedovalje na prižnici o samem laškem nadju in čudežu. 6. Leta 1902. si je ko blisk namisil ter napisal prošnjo pismo na ministerstvo, naj bi se za Črešnisko šolo šiba, palca, bi dovolilo! Od kraj. šol. sveta je podpis zahvalil, kar mu je ta seveda naenkrat ustregel! Izrekil je to pismo poslancu Ž. Četudi se je Ogrizeku vse smejal in ga občudovalo, vendar on se ni stramoval! 7. Že čez pol leta 1903. je ravno nasprotno postopal. Načnuntal je povodom spraševanja kerščanskega nauka v postnem času vse očete cele fare, naj tamogu učitelja tožijo, da ta ničesar ne uči, otroke pa samo „pretepa“! Kdor bi pa tega ne storil in ne ubogal, je župnikov, cerkve in šole sovražnik. In tako je napravil župnik Ogrizek vnebopričišči zapisnik, kojega so vsi pohlevni, pobožni boječi božji voleki sveto podpisali in resnično potrdili, misleči, ako tega ne storijo, bo vsakega velika nesreča zadela, kar se jim je tudi obetalo. 8. Ko je učitelj zavoljil tega Ogrizekovega obrekovanja in praznovornih starinšev šel od tamkaj v pokoj, a še čakal nekaj časa na poprave bodočega stanovanja, ga je Ogrizek v svoji nevošljivosti in srboritnosti z dovoljenjem šolskega načelnika iz čolskega stanovanja vrgel, četudi je potem šolsko poslopje cele štiri meseca čisto prazno ostalo. Le Ogrizeku se je s tem močno jeza ohladila, a to dejanje imenuje on „kerščanska ljubezen“! 9. Ko je mesec dni pozneje tam toča hudo potolkla, so si nekteri babjevni župljani zmislili, da bi odišli učitelj iz maščevanja do župnika to hudobijo utegnil storiti. A ko hitro pa je Ogrizek to govoril zaslišal, jo je takoj potrdil in po celi fari razglasil, ter všasnice pisal in župljani so po celem okraju to učiteljevo maščevanje pripovedovali, tembolj ker jim je župnik resnico pritrdir, in zaraditega še sedaj nekteri verujejo, kadar spet toča pobije da je učitelj toča naredil, ter mu to srdit očitajo! Ko so pa dotočni časniki vseled učiteljeve tožbe vse to preklicali in povedali, da dopisana (Ogrizeka) niso dobro poznali, ter od njega nikdar več kaj ne sprejmejo, je še hotel Ogrizek od same jeze poči, in še sedaj ne more tega pozabit, — da ni njegova sveta, modra, nedolžna volja obveljala. Je res žalostno, da morajo še v sedajinem naprednem času nekteri ljudje zaradi pregrešne krivevere in obrekovanja po nedolžnem veliko trpeti, dočim so v prejšnjih časih take žrtve kot copernike in copernice na gromadah zažigali.

Leskovec ravno mimo kaplanije. Ker sem pa čul neko prekljinjenje sem se vstavil za nekim zidom tik cerke ter poslušal; kaplan je divjal po svoji sobi ter se prepiral skozi okno z žabami, ki so regale v Blednikovi mlaki. Vprašamo te toraj, kaj so Ti pa storile te živalice, da si tako preklinjel? Tudi Leskovec prekljinjaš in rečeš, da Te je sam vrag v njega prinesel; no saj Bog zna, kaj posabnega ni prinesel. Tudi zavoli šole smo Te že opominjali, ker pa nidi ne pomaga hočemo se obenem obrniti do premor kneza in škofa, da nam da drugega katehetata.

Iz Podove. Neko duševno revče izliva svojo srčno veselost v „Slov. Gosp.“ čez to, da so pri seji dne 16/4. 08 sklenili njegovi pajdaši, da se ne bode vpeljal na podovski šoli nemški poduk. G. predstojnika Gselmannia se je pri tej seji sililo, da bi otvoril sejo, ko se ni bilo postavno število odbornikov navzočih. Od strahu so treptali klerikalci da bi ne prišlo do sklepčnosti in od veselja so skoraj poskakovali, ko je še prišel g. Žgavec, akoravno jim lež globoko v želodcu. A vpraša se, bi-li ne bili protipostavno, ako bi podpisal zapisnik odbornik, ki ni bil pri seji navzoč? Kaj porečete k temu gospoda Mlakar in Faleš? Srečo so imeli klerikalci, ki so bili v „Štajercu“ pobjžani, so svojo odsotnost postavno opravičili. Drugače bi bil sklep drugačen. Še nikdar se niso klerikalci tako „štrelali“ k seji ko ravno 16/4. 08. Pa ne veseli se prehitro, publoglavec! Imamo še eneržje dovolj, da budem našo pravico zahtevalo odločno zastopali. Nadalje čekaš to revče o stanovskem tovarištvu in se vijas pod bolečinami, ki mu jih pouzročuje njegov srce. Vprašamo te pa, ti blagi, mili, odkrito srčni, dragi, tovarišta polni, resnicoljubni, brez napačni, ljubezljivi poročevalci, kako pa prideš to, da te je še le sedaj začelo srca boleti? Zakaj pa te že tedaj ni bolelo, ko je hotel tovariša le zaradi tega ob kruh spraviti, ker je odkritosčno izrazil svoje misli, katerih vsebinam se je naslanjala na postavno podlago? Zakaj tako ni srce bolelo, ko so se na podli način proti stanovskemu tovarištu priče lovile? Kaj tisto krat še nisi imel srca? Ali si še le zdaj njegovo klavrnno bitje občutil? Če bi bilo zadnje, bi lahko kot unikum dal izstaviti v kakšnem potovanjem muzeju! Pa naj bode za danes dovoljni Publoglavec, bodi miren, imaš preveč masla na glavi!

Sv. Barbara v Halozah. Sprejeli smo sledenje uradni popravek: V zmislu § 19 tisk. zak. zahteva podpisani kn. šk. župni urad, da sprejmete sledeti popravek z ozirom na Vaše poročilo „Sv. Barbara v Halozah“ v št. 17 Naslega lista z dne 26. aprila t. l.: Ni res, da imam monštranco, kjer je bil na eni strani sv. Janez na drugi sv. Magdalena, kakor sta bila pod krizem na Kalvariji, res za je, da imam monštranco, kjer je bil na eni strani sv. Janez na drugi bl. Devica Marija, na kršču pa je bilo razpečelo, kar pa nasprotuje odločitev kongregacije obredov z dne 11. septembra 1847. Ni res, „da si je naš g. župnik izmislil z sporazumljem ključarjev, da se morajo te podobno odstraniti“, res pa je, da je g. župnik dal menštranco popraviti, kakor to tirja navedeni odločitev kongregacije obredov. Ni res, „da hoče župnik vse po svoji volji delati“, res pa je, da dela sporazumljjeni cerk. ključarjev. Ni res, „da je bila šolska, seja, hotel načelnika prisiljena da bi meščarju stanovanje v stari šoli pripustila“, res pa je, da je pri seji krajnega šol. svetov tirjal pravico katero ima cerkev do mežnarškega stanovanja v stari šoli. Ni res „da mu je načelnik kraj. šolekoga sveta g. Rakus dovolil stanovanje“, res pa je, da mu ga je dovolil po glasovanju celi krajni šolski svet. Ni res, „če župnik u ni oškoli denarja zadosti, da bi sedaj dal več novih sedežev v cerkvi nastaviti in na dražbo pustiti“, res pa je, da je načelnik cerkev denarja potreba, zato je da župnik tri nove klepi v cerkev postaviti in po dražbi prodati. Ni res, „da ste 2 laterni pred velikega oltarja odstranjeni, ali mogoče prodani“, res pa je, da se tam visite in šenje prodani. Kn. šk. župni urad Sv. Barbara pri Borlu v Halozah, dne 27. aprila 1908.

Janez Vogrin,
župnik.

Iz Buč pri Kozjem Preljubi naš "Štajerc", prijatelj slovenskega ljudstva, bodi tako dober, sprejmi še od nas par vrstic. Namreč tako je pri nas: Učiteljstvo namesto da bi v šoli otroke učili, pa z njimi komedijo sfiljajo. In vi klerikalni župnik, za koga vas imamo? Krščevati nočete drugač, kakor da vas mora pol dneva čakati; pa še tedaj vsakemu otroke oponašate, predno ih krstite. Vprašamo Vas, ali vi zanje skrbite? Ali ni to Vaša dolžnost, krščevati in spovedovati? Lansko leto ko so se vršile volitve, ko ste že vidli nekoliko, da ne bojo vasi za črnosukneža Korošca, ste pridigovali da smo brezverci in da je malo poštenih hiš v fari. Črni podrepniki so pač vsi pravoverni. Eden gre zato v cerkev k službi božji, svojo deklo gleda, ne da bi Boga molil. Drugi se pa na koru celo mašo v zrcalo gleda. To so po takem pravoverni ljudje, ki so Korošca volili, drugi so pa sami "brezverci". Oznanili ste g. župnik že pol leta pred, da bomo imeli sv. misijon in da ga je tako potrebno, ko ribam vode. Zdaj ko je prišel tisti čas, pa ni nič, jih že ne morete preživeti, ker imate dve kuharici? Dragi, "Štajerc" morem ti še omeniti o klerikalnem Jaka Bohatu; on je res župan v Vezačah, ali kakšen red ima v svojem županstvu! Menda je njegova žena za župana in za vse odgovorna. Občinski pisar je tudi poredko v pisarni. Kdor pride, zmiraj ona dobro govor in če kdo kaj potrebuje kaki potni list, pa že žena reče "njega ni doma" in potem je vse dobro. Slabo za občino, da nimate moža za župana, temveč klerikalno ženo, ki hlače nosi. Spomenljute se! Pocelifarivedež.

Dobje pri Planini, Dne 28. apr. so bile pri nas občinske volitve. Zmagali so farški agenti. To pa je bilo tako. Na belo nedeljo je župnik Vurkelic govoril s prižnico, da v Dobjem letos ne bo birmo „najbrž zato ne, ker so nekateri škofa po brezverskih časnikih sramotili, ker mu je eden obljubil, da mu bo namesto bandere raztrgane cunje obesil in da škof ne doživijo te sramote, pa rajši nečelo priti“. Potem pa še je dostavil, da ga bomo potrebovali na smrtno uro; „ali boste poklicali protestanta?“ Da je Vurkelic le takrat srečen, kadar se zlaže, to smo že bogove kolikokrat povedali, a potrjujemo danes zopet, kajti župnikove besede s prižnico so laž in so bile le namenjene za agitacijo za volitve. Med tednom pa je oblazil mežar, ki mu tudi jecel pravijo, vso faro in se pehal za glasove. Ko je župnik videl, da je njegov agent na slabem kreditu, šel je se on in tako sta obadvajcinkle brusila čez hribe in doline, čez jarka in strmine. Doma je pa ta čas ura bila čisto po farško zmešana: kazala je tako, bila je pa drugič. Če bolesen jo sicer večkrat prime, ker jo imajo tudi njeni bližnji, ki drugače govorijo kakor delajo. Vurkelic pa vendar moramo vprašati, ali je on nastavljen za župnika ali za volilnega agitatorja? Ali se pravi to svoje dolžnosti zvesto izpolnjevati, če se peha za volitve po cele dni po fari, kadar pa pride kdo in prosi, naj gre bolnika previdit, takrat pa ne gre, kakor se je v dveh slučajih zgodilo. Vurkelic je napravil Kristusovo vero za politično deklo; kadar mu gre pri kakih volitvah slabo, pa vpije: vera je v nevarnosti, krščanske može volite! Takrat pa kadar Vurkelic očitno laže, kadar uči drugače kakor stoji v katekizmu itd., takrat pa seveda ni vera v nevarnosti. Vurkelic se iz sv. vere norca dela in mnogo je že takih, ki ga posnemajo. Na dan volitve pa razglasil komesar, da imamo voliti 6 odbornikov namesto 4. To pa je župnik nalašč naredil. Zadnje dni pred volitvijo je pisal na okr. glavarstvo ali se naj voli 6 odbornikov ali 4. Glavarstvo odpisuje župnijskemu uradu pa ne županstvu, da je voliti 6 odbornikov, ker je črez 300 volilcev. Župnik je tekel s tem poročilom večer pred volitvijo k županu, ki je neveden kakor zajec in naročil da se ima drugi dan voliti 6 odbornikov. Vurkelic je sicer dobro vedel, da to ne gre in zato je že prej pravil, da bo vsled 18 odbornikov, ki jih ima občina voliti vrgel, če ne bo šlo po njegovem. Tako je Vurkelic z svojo budobnostjo spet zakrivil, da bodo nove volitve in je nakopal občini stroške. In se še najdejo tako neumni ljudje, ki se jim to pravzdi. Med volitvijo se je pa tudi vršilo več nerednosti, o katerih pa bo še drugod govorjenje. Pred 4 leti je Vurkelic zakrivil, da so morale

biti nove volitve, zdaj pa zopet. Iz tega pa tudi lahko izprevidite, da nimate nič kaj pametnega, pač pa rogovilastega župnika. V nedeljo po volitvi pa se je župnik zahvalil s prižnico tistim, ki so po njegovem volili in rekel da sedaj ni v odbor noben pijanec izvoljen. Ali župnik se je spet zlagal, kajti gotovo je sam že velikrat videl enega njegovih prvih, ki skoro vsako nedeljo omejko orje. Pa laž je sladka! Sedaj pa bi župnik rad imel veletrgovca Tončeka za župana, zato so ga volili; pa bodo morali še potakati in Malika tudi.

S'ov. Plajberg. G. nadučitelj Alek. Tarmann deloval je na šoli v Slov. Plajbergu skozi 12 let, v polno zadovoljstvo kot vzgojitelj šolske mladine. Bil je zelo priljubljen in naprednega mišljena. Posameznim osebam je bil seveda trn v oku. Ko so se pred 3 leti občinske volitve vrstile, rekla je neka oseba: volite z nami, da spravimo učitelja proč! No, ako bi se g. Tarmannu še dopadlo, tukaj ostati, bi gotovo tisto črno dušo ne vprašal za dovoljenja. Ali g. nadučitelj nas je zapustil, ker si je zboljšal svoj položaj in je prisel svoji domovini bliže. Na velikonočni pondelki se je g. Tarmann od nas poslovil. Škoda, da valed slabega vremena mazikdo ni mogel osebno slovesa vzeti. Zdaj je odpotoval s svojo ljubo družino v Vorderburg. Ali g. nadučitelj nam ostane i naprej v dobrem spominu. Veliko sreče v novem kraju!

Novice.

Vera in politika. Neki časnikar je bil zadnjič od nadškoфа v Baltimoru, kardinala Gibbonsa in sprejet. Gibbons je prvi duhovnik katoliške cerkve v združenih državah Severne Amerike. In povedal je časnikarju svoje mnenje o razmerju med vero, duhovništvo in politiko. Besede tega visokega duhovnika so tako prepričevalne, da se jih ne more pozabiti. Nikdar ni dal kardinal cerkev ali vero v kakšno zvezo s politiko. Dejal je celo, da je ločitev države in cerkve izvrstna uredba. Dotični časnikar je vprašal kardinala: „Ali nimate v Ameriki duhovnikov, ki se pečajo s politiko?“ — Kardinal je odgovoril: — „Ne, — da bi duhovniki iz prižnice politiko uganjali, tega bi mi nikdar nene trpeči. Prižnica je edino za vero, ne pa za politiko.“ Vera in politika morata biti vedno ojstro ločeni. Kot oseba se duhovnik lahko za vprašanja morale (pravnosti) zanima. Ali povedati mora vedno, da govori kot duhovnik in ne kot političar.“ — Ko je gost kardinala vprašal, je li bi cerkev politikovanje duhovnikov prepovedala, odgovoril mu je takole: „Cerkev bi tako krepko pred politikovanjem svarila. S cerkev se pa to pri nas ne zgodi. Občine same bi tega ne trpele. Ravnno zato, ker sta pri nas vera in politika ločeni, so Amerikanci bolj verni...“ Tako je govoril najvišji cerkveni dostojanstvenik katoliške cerkve v Ameriki! Naši duhovniški hujščki in politiki naj se te besede v album zapišejo!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Klemenčič, dr. Rosina, „Štajerc“ in pošta. Naznanjam svojim čitateljem, da dva prvaška gospoda hudo glava boli. Pa ne smete mislit, da sta si želodec pokvarila ob pečenih piščancih, ne, — le nahod imata, pa presneto hudi nahod. Prvi teh gospodov nepremagljive prvaške „grande armée“ je Janecek Klemenčič, učitelj in gostilniški razgrajač na Ptujski gori. Drugi pa je še večja zverina. To je namreč prvaški dohtar Franjo Rosina v Mariboru. In boli ju glavica, hudo ju boli, tako hudo, da bi se nam kar smilila, ko bi imela dosti časa... Kaj je pravzaprav? No, stvar je sledenča: Na zadnjem našem shodu na Ptujski gori je Klemenčič hudo razgrajal. Muž menda danes sam ne vedi, kaj je takrat delal. „Štajerc“ je njegovo postopanje primerno popisal in povedal, kako mislimo mi in z nami pretežna večina tistih, ki imajo dvomljivo čast, poznati tega vzor-ucitelja, o njegovem nastopu. Klemenčiču ta naš popis ni ugajal. Šel je torej in premišljaval, v kolikor mu njegove močgane premišljavanja dopuščajo. Ali kaj, — kmalu je bil s premišljavanjem pri koncu in še ni našel primerne misli, kako bi uničil „Štajerca“, tega hudobnega „Sta-

jerca“, ki mu je resnico prav robato v obraz zalučal. Zato si je Janecek iz Ptujiske gore par kronic v žep vtaknil in se je odpeljal v Maribor. Ptujskim prvaškim advokatom Janecek menda ne zaupa, zato je šel raje k najmodrejšemu advokatu sveta, dr. Franju Rosinu v Maribor. Iu ne dva modrijana, Franjo in Janecek, sta se razgovarjala ter pričela iz novega premišljavati. Ne vemo, kako dolgo sta premišljavala. Tudi ne vemo, koliko litrov vina je Janecek iz Ptujiske gore pri premišljavanju spil. Ali končno sta ta dva modrijana sklenila, da pošljeta „popravka“ po § 19 uredništvu našega „Štajerca“ in uredništvu „Marburger Zeitung“, ki je istotako Janezka za njegova lepa ušesa prijela. Oti paragraf 19, koliko grehov se je že na svoj račun storilo! „Ni res“, pa „ni res“, pa še enkrat „ni res“, pa tisočkrat „ni res“, da ima Klemenčič vino rajši nego vodo. „Ni res“, pa „ni res“, da ima Janecek mačka, ako zvečer „čez žorno udari“. Po tem vzorcu sta skrupula Janecek iz Ptujiske gore in Franjo iz Maribora „popravke“, Janecek je naredil pogalo, Rosina pa je dal — rosine. Nakrat dobita naš urednik Linhart in urednik „Marburger Zeitung“ g. Jahn vsak svoj „popravek“ po § 19. In pričela sta se smejeti, krohotati, kakor da bi ju kdjo segačil; — kajti kaj tacega še nista doživela. Da napravi prvaški učitelj oslarijo, tega smo se žalibog že privadli. Ali prvaški advokat, prvaški dohtar, ki je sedel vendar toliko in toliko semestrov na visoki soli in se učil postav, ta bi moral vendar vedeti, kaj je prav in kako se mora „popravke“ pisati. Ali poušani „popravek“ je bil tako neumna, nepostavna žlobodrijka, da sta obadvaj urednika „popravke“ v globoki uredniški koš pogreznila. Ia — mirna Bosna... Janecek Klemenčič in Franjo Rosina sta bila tiha. Naš urednik pa ima tako hubobni jezik, da ni mogel biti tih. Napisal je torej v „Šajercu“ nekaj vrstic. V teh je uljudno povabil doktorskega modrijana Rosina, naj pride našo pisarno, da ga g. Linhart pouči, kako se morajo „popravki“ pisati. To vendar ni nič hudega, — nasprotno, to je dokaz, da ima g. Linhart zlato arce i za pravake. Ali čakali smo zamanj; — dr. Rosine ni bilo. Mož je bil celo tako — pameten, da je šel v svojem in v imenu Klemenčičevem imenu neskončno osmešil ter blamiral! Razprava proti urednikoma Linhartu in Jahnmu se je vršila to sredo pred okrajno sodnijo v Mariboru. Janecek iz „Plajštita“ je prisel v lastni osebi in se tako džal, kakor da bi bil hofat. Dr. Rosina pa je že naprej čutil svojo blamažo in postal je raje nekega svojega koncipienta. In veseloigra se je pričela. S krepkimi besedami sta tožena urednika stavek za stavkom dokazovala, kako neumne, nepostavne, otroške „popravke“ pisarjo v Rosinovi kancliji. Janecek iz „Plajštita“ je v teh „popravkih“ še bolj in še nestranneje legal, kakor na shodu. Potem se je postavil v pozituro, vzel svoj „noticibhl“ ter pričel govor držati. Tožena urednika, sodnik, celo Rosinov koncipijent in zadaj tudi sodniški služba so se držali za trebuh Janez, Janez, kako modro glavico imajo; — škoda tvoje glave za vsak dan! Povedal je, da ima veliko denarja, da je največji posestnik, da je obče spoštoan in priljubljen, da je član „veteranskega društva“ in da morata biti urednika že zato obsojena. Tako je govoril Janecek; a šlo mu je slabo, ker ni bil „v drugem štoku“. Končno mu je njegov lastni zgovornik dejal, da naj molči. To je britko, Janecek! Sodnik seveda je drugače nego Janez misil. Vpošteval je postavno utemeljene besede urednikov in vstal ter naznani, da sta urednika Linhart in Jahn da vsake krivide oproščena. S tem je sodnisko dokazano, da Janezu vse laži in vsa zavijanja ne morejo pomagati, da je torej vse res, kar sta pisala „Štajerc“ in „Marburger Zeitung“. Ko bi bil Janez tako nedolžen, kakor se dela in tako pošten, kakor je bahasti ter domišljavi, — no, potem bi nas ne tožil zaradi neumnega „popravka“, temveč tožil bi nas pred porotnike z radi žaljenja časti. Tega se pa Janecek ne upal. Ta obravnava je pa tudi sodniško dokazala, da v dr. Rosinovi pisarni ne znajo § 19-popravkov pisariti. Naš urednik ima dobro srečo: zato povabi tem potom še enkrat g. dr. Franjo Rosina,

naj se le ta potrdi v uredništvo da mu France K tanko razložimo, kako, na kakšni način, v kar Jos. Pest obliku itd. se pisejo „popravki“. Učiti se Ustreza treba vsake stvari, tudi — lažnive „popravke“ čeckarji se mora znati! — V splošnem pa se stitamo našim nasprotnikom za njih najnovi Blümel in blamažo! Upamo, da bode koristna za njih, Mladič sta se Klemenčič in dr. Rosina iz te obravnave bi nave kaj priučila, da nam sta zato hvaležujo rešil da izgubita kmalu svoj — nahod... Pazi Janezu Klemenčič iz Ptujiske gore v album. gor. Vi trdite, da ste izborni spopobni učitelj in Stevori se, da nameravate postati i nadučitelj parili bla Kako se s tem slediča dejstva strinjajo: 1. Kdo Sam znanem shodu na Ptujski gori ste napadali petni trge predstojnika, šolskega nadzornika krogli v Dreflaka. — 2. Na istem shodu se izjavili, Storite se Vam nič za učiteljsko službo in da pod Miha Čebete raje viničar. — 3. Pri obravnavi v Mariboru proti urednikom gg. Linhart in Jahn pa ste dejali, da imate grozno veliko denarja in Kdo nima deželnih šolskih svetov z Vami ničesar obsegata viti ter da raje odstopiti od učiteljske službe, ker stop v S nočete pokoriti šolski oblasti, ker se Vam nenečim s čarsko življenje bolj dopade in ker tudi po modročki šem mnenju kakor po prepričanju večine subčinske rišev na Ptujski gari niste primerna oseba na za šolo! Ako ste res največji posestnik na Ptujetu 1901. gori in imate tako grozno veliko denarja, kakoličtu se bahate, potem odstopite, kajti dosta 1900 je sposobnih, dostojnih provizoričnih učiteljskih z ki čakajo na primerna mesta!

Hudi popravek! Prvaški list „Slovenski narod“ atatega piše: „List ljudskih sleparjev, Občinski „Slovenski Gospodar“ čenča v oračil, zadnji številki, da „kmetje govorči“. Po far značil žih se shajajo, dobro jedo in pijo; potem v trobijo v svet — kmet je govoril! Zgolj 0 krov. druzega nego sleparja in humbug!“ — Tu občina prave v prvaški list, ki gotovo ni „nemčurški“, iščnice v ljudski sleparji so!

Bivši glavar Vistarini v Brežicah je Borovl predmet raznih pritožb. Govorilo se ja o nekaterih denarnih sleparijah itd. Mi o stvari nismo se ne pisarili, dokler ni bila pojasnjena. Zdaj se je zgodilo. Pravosodni minister dr. Klein je našel 2.500 reč v poslaniških zbornici izjavil, da je Vistar gleda denarjev res par nerdenih stvari napravil, ker je marsikateri stranki manj izplačal ne 999 do 00—50 jji je pristojalo. Ali državni pravdaik je monačale kazensko preiskavo ustaviti, ker se g. Vista niju ni dalo dokazati sleparško ravnanje. D in v kazano je namreč tudi, da je iz svojega la nega žepa 200 K za podpore izplačal in 450 E svoto niti v račun postavil ni. Toliko resničnosti ljudi!

Lep župan! Orožniki so sodniji naznani da je župan Pastir v spodnjem Dupleksi kraljevsko Lep ticek, ta purgermajster!

V Slovenski Bistrici so pri c. k. poštanski uradu ob nedeljah in prazničnih uradne ure 8 do 10. ure dopoldne.

Pogorelo je poslopje Fr. Horvata in Lade po Hellerja v Dagošah pri Mariboru. Škoda je bila 6000 krov in je baje hudočna roka začela stop o Domačini baje ognegascem niti vode niso postopil b iz vodnjakov jemati.

Smrt mesta zlate poroke. Treza Lavrenta je na Slemenu pri Mariboru bi imela preteklo ročki bodo praznovati zlato poroko. V petek pa pravnin zadeva 75 letno staro kap je umrla. Ibranil

Rop. Trije neznanji roparji so napadli blnilcem sv. Marka peka Ludvika Bračiča in mu vneske v ves denar. Bolj klerikalni kraj, temveč zlojde pčinov!

Mestna straža v Ptiju aretirala je mesec črni aprila 1908 zaradi zločina 11 oseb, zaradi pollo. Da cijiskih prestopkov pa 3. Naznana je zanjite se zločina 3, zaradi prestopka 12 in zaradi pola res cijiskih prestopkov 42 oseb. Zaradi pijanosti ss vodi je posvarilo 6 oseb, asistenco je dala straža Raz 1 slučaju. Nadalje je sprejela policija 9 nazni je zdil o najdenih stvareh in 8 o izgubljenih ter laj pa signalizirala 1 čejn. Naturalno oskrbovali šolske (Verfl g staton) je obiskalo ta mesec 89 ostrogoveg Dolge prste je imel trgovski pomolnino le